

Vec C-261/24

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

12. apríl 2024

Vnútroštátny súd:

Curtea de Apel București

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

28. február 2024

Žalobkyňa:

Alizeu Eolian SA

Žalovaní:

Agenția Națională de Administrare Fiscală

DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili
Mijlocii București

DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice

Ministerul Finanțelor – Direcția Generală de Soluționare
a Contestațiilor

Predmet konania vo veci samej

Správna žaloba, ktorú podala spoločnosť Alizeu Eolian Sa (ďalej len „žalobkyňa“) vo veci (i) vyhlásenia neplatnosti výnosu predsedu Agenția Națională de Administrare Fiscală (Národná agentúra pre správu daní, Rumunsko) (ANAF) týkajúceho sa vzoru a obsahu tlačiva daňového priznania k dani z dodatočného príjmu výrobcov elektriny, (ii) vyhlásenia neplatnosti daňových priznaní podaných žalobkyňou na základe tejto vyhlášky za obdobie apríl až august 2022, (iii) vyhlásenia neplatnosti rozhodnutí daňových úradov o zamietnutí sťažností podaných žalobkyňou proti výnosu a daňovým priznaniam uvedeným vyššie a (iv) vrátenia sumy zaplatenej ako daň z dodatočného príjmu za obdobie apríl až august 2022 vrátane úrokov.

Predmet a právny základ návrhu na začatie prejudiciálneho konania

Vnútroštátny súd žiada v súlade s článkom 267 ZFEÚ o výklad článkov 49, 56, 63, 107 a 108 a článku 191 ods. 2 ZFEÚ, článku 17 Charty základných práv Európskej únie, ako aj niektorých ustanovení smernice 2019/944, nariadenia 2019/943, nariadenia 2021/1119, smernice 2018/2001 a smernice 2006/112.

Prejudiciálne otázky

1. Majú sa ustanovenia článkov 107 a 108 ZFEÚ vykladať v tom zmysle, že vnútroštátna právna úprava, ktorou sa zďaňujú len niektorí výrobcovia elektriny, napríklad tí, ktorí vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov, a nie všetci výrobcovia elektriny, predstavuje štátnu pomoc poskytnutú výrobcom oslobodeným od predmetnej dane, ktorá podlieha oznamovacej povinnosti?
2. Majú sa ustanovenia článku 3 ods. 1 a 4, článku 9 ods. 2 a tiež článku 58 písm. b) až d) smernice 2019/944, ako aj článku 3 písm. f), g), i) a n) nariadenia 2019/943, podľa ktorých sú členské štáty povinné zabezpečiť rovnaké a nediskriminačné podmienky pre výrobcov elektriny, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá ukladá dodatočnú daň len niektorým výrobcom elektriny vrátane tých, ktorí vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov, pričom niektoré kategórie výrobcov z povinnosti platiť daň vylučuje, hoci všetci výrobcovia elektriny sú v podobnej situácii, okrem iného s prihliadnutím na podobné príjmy z predaja elektriny?
3. Majú sa ustanovenia článkov 49, 56 a 63 ZFEÚ a článku 17 Charty základných práv Európskej únie vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorou sa ukladá diskriminačná a nadmerná daň len niektorým výrobcom elektriny (vrátane tých, ktorí vyrábajú energiu z obnoviteľných zdrojov), pričom iné kategórie výrobcov z daňovej povinnosti vylučuje?

4. Majú sa smernica 2019/944 a nariadenie 2019/943, pokiaľ ide o obdobie pred nadobudnutím účinnosti nariadenia 2022/1854, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá má za následok stanovenie predajnej ceny/obmedzenie slobody stanoviť predajnú cenu?

5. Majú sa zásady predbežnej opatrnosti, preventívnych opatrení, nápravy znečistenia pri zdroji a zásada „znečisťovateľ platí“, ako aj článok 2 ods. 1 a 2 a článok 4 nariadenia 2021/1119 v spojení s ustanovením článku 191 ods. 2 ZFEÚ a s článkom 3 ods. 1, 3 a 4 smernice 2018/2001, ktorým sa upravujú ciele klimatickej neutrality na úrovni Európskej únie, vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave s negatívnym vplyvom na európske ciele týkajúce sa dosiahnutia klimatickej neutrality a na politiku Európskej únie v oblasti zdaňovania energie? V prípade kladnej odpovede, aké kritériá treba dodržiavať pri určovaní takejto dane, aby sa zabezpečil súlad s vyššie uvedenými zásadami?

6. Majú sa ustanovenia článku 401 smernice 2006/112/ES vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, aká sa zaviedla mimoriadnym nariadením vlády č. 27/2022 a ktorou sa ukladá daň z obratu z príjmov z predaja elektriny?

Uvedené ustanovenia práva Únie

Zmluva o fungovaní Európskej únie: články 49, 56, 63, 107 a 108 a článok 191 ods. 2

Charta základných práv Európskej únie: článok 17

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ: článok 3 ods. 1 a 4, článok 9 ods. 1 až 3 a článok 58 písm. b) až d)

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/943 z 5. júna 2019 o vnútornom trhu s elektrinou: článok 3 písm. b), f), g), j) a n)

Nariadenie Rady (EÚ) 2022/1854 zo 6. októbra 2022 o núdzovom zásahu s cieľom riešiť vysoké ceny energie

Smernica Rady 2003/96/ES z 27. októbra 2003 o reštrukturalizácii právneho rámca spoločenstva pre zdaňovanie energetických výrobkov a elektriny

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy): články 2 a 4

Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov: článok 3

Smernica Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty: odôvodnenia 4 a 7 a článok 401

Uvedená judikatúra súdov Únie

Rozsudky zo 6. októbra 1982, CILFIT/Ministero della Sanità (283/81, Zb., 1982, s. 3415), EU:C:1982:335; z 21. novembra 1991, Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko (C-354/90, Zb., 1991, s. I-5505), EU:C:1991:440, body 10 a 14; z 12. apríla 1994, Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën (C-1/93, Zb., 1994, s. I-1137), EU:C:1994:127, bod 15; zo 14. decembra 1995, Sanz de Lera a i. (C-163/94, C-165/94 a C-250/94, Zb., 1995, s. I-4821), EU:C:1995:451; z 3. mája 2001, Komisia/Francúzsko (C-481/98, Zb., 2001, s. I-3369) EU:C:2001:237, bod 21; z 15. júla 2004, Pearle a i. (C-345/02, Zb., 2004, s. I-7139), EU:C:2004:448, body 30 až 32; z 15. decembra 2005, Unicredito Italiano (C-148/04, Zb., 2005, s. I-11137), EU:C:2005:774, bod 42; zo 7. septembra 2006, Marrosu a Sardino (C-53/04, Zb., 2006, s. I-7203), EU:C:2006:517, bod 54; z 5. októbra 2006, Transalpine Ölleitung in Österreich (C-368/04, Zb., 2006, s. I-9957), EU:C:2006:644, bod 39; z 10. apríla 2008, Marks & Spencer (C-309/06, Zb., 2008 s. I-2283) EU:C:2008:211, bod 49; z 20. apríla 2010, Federutility a i. (C-265/08, Zb., 2010, s. I-3377), EU:C:2010:205; zo 16. februára 2012, Eon Aset Menidjunt (C-118/11), EU:C:2012:97, bod 76; z 27. januára 2022, Fondul Proprietatea (C-179/20), EU:C:2022:58, body 84 a 85; zo 7. apríla 2022, Autonome Provinz Bozen (C-102/21 a C-103/21), EU:C:2022:272, body 58 a 59; návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Mayras 13. novembra 1974 vo veci 33/74, van Binsbergen, EU:C:1974:121, bod 89

Uvedené vnútroštátne predpisy

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 27/2022 privind măsurile aplicabile clienților finali din piața de energie electrică și gaze naturale în perioada 1 aprilie 2022-31 martie 2023, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare (mimoriadne nariadenie vlády č. 27/2022 týkajúce sa opatrení vzťahujúcich sa na koncových odberateľov na trhu s elektrinou a zemným plynom v období od 1. apríla 2022 do 31. marca 2023 a o zmene a doplnení niektorých právnych aktov, v znení neskorších predpisov) (ďalej len „OUG č. 27/2022“): podľa článku 15:

- sa zriaďuje špecifická daň vo výške 80 % vypočítaná podľa osobitnej metodiky, ktorá sa uplatňuje na dodatočné príjmy výrobcov elektriny a zemného plynu (ďalej len „daň z dodatočného príjmu“);
- daň sa neuplatňuje na dodatočné príjmy z výrobných kapacít uvedených do prevádzky po nadobudnutí účinnosti mimoriadneho nariadenia vlády;

- daň z dodatočného príjmu sa vypočíta na základe metodiky uvedenej v prílohe č. 6, daň priznávajú a platia výrobcovia elektriny mesačne do 25. dňa mesiaca nasledujúceho po mesiaci, za ktorý je splatná;
- vzor a obsah daňového priznania k dani z dodatočného príjmu sa schvaľujú výnosom predsedu ANAF;
- na účely výpočtu dodatočného príjmu sa nezohľadňujú množstvá elektriny predané výrobcami elektriny (ktorí sú v portfóliu rumunského štátu a sú zmluvnými stranami ropných dohôd), ak títo výrobcovia predložia čiastočné alebo úplné predajné ponuky najneskôr do 5 pracovných dní na žiadosť prevádzkovateľa prepravných sietí a prevádzkovateľov distribučných sietí s koncesiou o nákup elektriny, a to jednotlivo alebo v agregovanej forme, priamo alebo prostredníctvom platforiem venovaných organizovanému trhu.

Zákonom č. 206/2022, ktorý nadobudol účinnosť 14. júla 2022, sa so zmenami a doplneniami schválilo OUG č. 27/2022. V tomto zákone sa najmä stanovuje, že predmetná daň sa okrem výrobných kapacít uvedených do prevádzky po nadobudnutí účinnosti zákonného dekrétu nevzťahuje ani na dodatočné príjmy spoločností poskytujúcich služby verejného vykurovania, ktoré vyrábajú elektrinu kogeneráciou.

Príloha č. 6 k OUG č. 27/2022 upravuje spôsob výpočtu dodatočného príjmu výrobcov elektriny vyplývajúceho z rozdielu medzi priemerným mesačným jednotkovým príjmom z predaja dojednanej elektriny a cenou 450 rumunských lei/MWh dodatočného príjmu výrobcov elektriny vyplývajúceho z rozdielu medzi priemerným mesačným jednotkovým príjmom z predaja dojednanej elektriny a cenou 450 rumunských lei/MWh, t. j. cenou približne dvakrát nižšou, než je cena 180 EUR/MWh stanovená nariadením 2022/1854 (prijatým 7. októbra 2022).

Ordinul președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 856/2022 privind modificarea Ordinului președintelui Agenției Naționale de Administrare Fiscală nr. 587/2016 pentru aprobarea modelului și conținutului formularelor utilizate pentru declararea impozitelor și taxelor cu regim de stabilire prin autoimpunere sau reținere la sursă (výnos predsedu ANAF č. 856/2022, ktorým sa mení a dopĺňa výnos predsedu ANAF č. 587/2016, ktorým sa schvaľuje vzor a obsah tlačív používaných na daňové priznanie a dane podliehajúce režimu samozdanenia alebo zrážkovej dane, ďalej len „výnos č. 856/2022“): v súlade s ustanoveniami článku 15 OUG č. 27/2022 sa schvaľujú vzor a obsah daňového priznania k dani z dodatočného príjmu.

Zhrnutie skutkového stavu a konania vo veci samej

- 1 Žalobkyňa je jednou z dcérskych spoločností skupiny Engie v Rumunsku, pričom v rámci tejto skupiny vyrába veternú elektrinu prostredníctvom veternej elektrárne v župe Brăila.

- 2 Predaj elektriny vyrobenej žalobkyňou sa uskutočňuje (i) prostredníctvom dvojstranných zmlúv uzatvorených vopred s rôznymi kupujúcimi na základe štandardného vzoru všeobecnej zmluvy EFET (European Federation of Energy Traders) na nákup a predaj elektriny, ktorý predpokladá dojednanie množstva elektriny vopred, so značným časovým obdobím pred skutočnou dodávkou, a (ii) na krátkodobom trhu/burze s elektrinou (denný trh), pokiaľ ide o prebytok vyrobenej elektriny v porovnaní s množstvom elektriny, ktorú žalobkyňa predáva na základe uzatvorených dvojstranných zmlúv.
- 3 Vzhľadom na značnú nestálosť zdroja, z ktorého žalobkyňa vyrába elektrinu (vietor), a budúce dlhodobé dvojstranné záväzky na dodávku konkrétneho množstva elektriny musí žalobkyňa často nakupovať určité množstvá elektriny na účely ich ďalšieho predaja, aby splnila svoje povinnosti vyplývajúce z dvojstranných zmlúv o predaji a dodávke elektriny. Predaj a dodávka elektriny sa dojednávajú na každý deň na hodinovom základe, takže odhadnúť a predpovedať výrobu elektriny z veterných zdrojov je obzvlášť náročné.
- 4 Žalobkyňa je okrem toho účastníčkou vyrovnávacieho trhu, ktorý v podstate slúži na reguláciu spotreby a výroby na vnútroštátnej úrovni, pričom znáša náklady na nákup elektriny na dennom trhu (ktorú ďalej predáva, aby si splnila záväzky vyplývajúce z dvojstranných zmlúv o elektrine, ktorú nepokrýva výroba) a vyrovnávacie náklady.
- 5 Dňa 1. apríla 2022 nadobudli účinnosť ustanovenia článku 15 OUG č. 27/2022, takže žalobkyňa podala v súlade s týmito ustanoveniami a podľa tlačiva schváleného výnosom č. 856/2022 daňové priznania k dani z dodatočného príjmu za mesiace apríl až august 2022.
- 6 Dňa 27. júla 2022 podala žalobkyňa predbežnú sťažnosť proti výnosu č. 856/2022 a následne daňové sťažnosti vo veci uvedených daňových priznaní. Daňové orgány zamietli jednak predbežnú sťažnosť proti výnosu č. 856/2022, jednak sťažnosti týkajúce sa daňových priznaní za mesiace máj až jún 2022.
- 7 Žalobou podanou 1. februára 2023 žalobkyňa navrhuje, aby Curtea de Apel București (Odvolací súd v Bukurešti, Rumunsko), t. j. vnútroštátny súd v prejednávanej veci, v konaní proti žalovaným, ktorými sú ANAF, DGRFP București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii București (Regionálne generálne riaditeľstvo verejných financií Bukurešť – Správa daní pre stredne veľkých daňovníkov v Bukurešti, Rumunsko), DGRFP București – Administrația Sector 4 a Finanțelor Publice (Správa verejných financií, sektor 4, Rumunsko) a Ministerul Finanțelor – (Ministerstvo financií, Rumunsko), Direcția Generală de Soluționare a Contestațiilor (Generálne riaditeľstvo pre riešenie sťažností):
 - vyhlásil neplatnosť výnosu č. 856/2022,

- vyhlásil neplatnosť daňových priznaní, ktoré žalobkyňa podala k dani z dodatočného príjmu za mesiace apríl až august 2022,
 - vyhlásil neplatnosť rozhodnutia o zamietnutí predbežnej sťažnosti proti výnosu č. 856/2022,
 - vyhlásil neplatnosť rozhodnutí o zamietnutí sťažností proti daňovým výmerom za mesiace máj až jún 2022,
 - uložil žalovaným povinnosť vrátiť žalobkyni sumu v celkovej výške 28 974 651 RON (rumunských lei), ktorú žalobkyňa zaplatila ako daň z dodatočného príjmu za obdobie apríl až august 2022, vrátane úrokov z uvedenej sumy.
- 8 Na podporu svojej žaloby uviedla žalobkyňa viacero dôvodov nezákonnosti napadnutých aktov, a to jednak s ohľadom na právo Únie, ako aj vnútroštátne právo.
 - 9 Žalované vzniesli vo svojich vyjadreniach viaceré námietky, pričom vo veci samej navrhli žalobu zamietnuť ako nedôvodnú.
 - 10 V priebehu konania žalobkyňa požiadala vnútroštátny súd o predloženie prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru.

Základné tvrdenia účastníkov konania vo veci samej

- 11 Na podporu svojej žiadosti o podanie návrhu na začatie prejudiciálneho konania na Súdny dvor žalobkyňa poukázala na rôzne právne otázky, vo vzťahu ku ktorým je na účely riešenia sporu potrebný výklad práva Únie.
- 12 V prvom rade je podľa žalobkyne potrebné preskúmať, či ustanovenia OUG č. 27/2022, ktorými sa zavádza daň z dodatočného príjmu len pre niektoré kategórie výrobcov elektriny vrátane výrobcov z obnoviteľných zdrojov, sú zlučiteľné s článkom 107 ZFEÚ.
- 13 V druhom rade je potrebné preskúmať, či je rozlišovanie medzi výrobcami elektriny z obnoviteľných zdrojov a výrobcami elektriny, ktorí nepodliehajú platbe dane z dodatočného príjmu, zlučiteľné so všeobecnou zásadou nediskriminácie. Podľa žalobkyne neexistuje nijaký dôvod, pre ktorý zákonodarca stanovil ako kritérium na určenie zdaniteľných subjektov práve príslušnosť k určitej „profesionálnej kategórii“ a nie kritérium finančného zvýhodnenia; sporná daň sa v každom prípade zaviedla len na úkor určitých výrobcov elektriny vrátane výrobcov z obnoviteľných zdrojov.
- 14 Po tretie je potrebné preskúmať, či je zavedenie dane z nadmerného dodatočného príjmu zlučiteľné so slobodou usadiť sa, slobodou poskytovať služby a s voľným pohybom kapitálu podľa článkov 49, 56 a 63 ZFEÚ, ako aj s ochranou základného

práva vlastníť majetok zakotveného v článku 17 Charty. Diskriminačné uplatňovanie dane len na jednu kategóriu spoločností môže podľa žalobkyne odradiť výrobcov elektriny (vrátane výrobcov z obnoviteľných zdrojov), ktorí podliehajú dani, od ich ďalšieho pôsobenia na rumunskom trhu s elektrinou.

- 15 Po štvrté treba preskúmať, či sú vnútroštátne právne predpisy vedúce k stanoveniu predajnej ceny elektriny alebo k obmedzeniu predmetnej slobody zlučiteľné so smernicou 2019/944. Daň z dodatočného príjmu výrobcov elektriny, vyplývajúceho z rozdielu medzi priemernou mesačnou predajnou cenou elektriny a cenou 450 rumunských lei/MWh, ktorú možno považovať za maximálny cenový strop, má podľa žalobkyne vplyv na voľnú tvorbu cien v danom odvetví činnosti.
- 16 Po piate treba preskúmať, či je vnútroštátna právna úprava zavádzajúca daň z dodatočného príjmu zlučiteľná so zásadami prevencie, preventívnych opatrení a nápravy znečistenia pri zdroji, so zásadou „znečisťovateľ platí“, s povinnosťami stanovenými na úrovni Únie na dosiahnutie cieľov klimatickej neutrality, ako aj s politikou Únie v oblasti zdanenia energie. V prípade kladnej odpovede je potrebné stanoviť kritériá, ktoré by sa mali pri zavedení dane dodržiavať, keďže žalobkyňa zastáva názor, že uplatňovanie takejto dane len na konkrétnych výrobcov elektriny vrátane výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov je v rozpore s politikou Únie v oblasti životného prostredia.
- 17 Po šieste treba preskúmať, či je vnútroštátna právna úprava, ktorá vedie k zavedeniu dane z obratu uplatňovanej na príjem z predaja elektriny, zlučiteľná s článkom 401 smernice 2006/112, a to vzhľadom na skutočnosť, že na účely stanovenia dane sa nezohľadňujú ani nákupy výrobcov na splnenie zmluvných záväzkov, ani náklady súvisiace s ich činnosťou.
- 18 Žalované ANAF, Regionálne generálne riaditeľstvo verejných financií Bukurešť – Správa daní pre stredne veľkých daňovníkov v Bukurešti a Regionálne generálne riaditeľstvo verejných financií Bukurešť - Správa verejných financií, sektor 4 navrhujú vyhlásiť návrh na začatie prejudiciálneho konania určený Súdnemu dvoru za neprípustný, pričom poukazujú na to, že prejudiciálne otázky položené žalobkyňou sa týkajú jedine ustanovení OUG č. 27/2022 a nie výnosu č. 856/2022, ktorý je predmetom návrhu na vyhlásenie neplatnosti v prejedávanej veci. Žalobkyňa sa podľa názoru žalovaných v skutočnosti usiluje získať od Súdneho dvora rozhodnutie, ktoré usmerní vnútroštátny súd pri vydaní rozhodnutia v danej veci, pričom otázky, ktoré uvedený súd položil, sa týkajú výlučne konkrétnych aspektov prípadu, o ktorom rozhoduje, takže nie sú splnené podmienky prípustnosti stanovené v článku 267 ZFEÚ.

Zhrnutie odôvodnenia návrhu na začatie prejudiciálneho konania

- 19 Vnútroštátny súd uvádza, že návrh na začatie prejudiciálneho konania je potrebný na účely vydania rozhodnutia v danej veci jednak s ohľadom na tvrdenia žalobkyne týkajúce sa nezákonnosti dane z dodatočného príjmu, jednak vzhľadom na účinky ustanovení práva Únie v oblasti štátnej pomoci, zlučiteľnosť dane so

základnými slobodami, so všeobecnými zásadami práva Únie, ako aj s politikami týkajúcimi sa zdaňovania obnoviteľnej energie a so záväzkami v oblasti klimateckej neutrality.

- 20 S ohľadom na judikatúru Súdneho dvora (rozsudky Marrosu a Sardino, bod 54, a Eon Aset Menidjunt, bod 76) a skutočnosť, že v prejedávanej veci sa požaduje výklad súladu niektorých vnútroštátnych ustanovení, ako aj praxi vnútroštátneho orgánu s ustanoveniami a všeobecnými zásadami práva Únie, vnútroštátny súd konštatuje existenciu nespochybniteľného styčného bodu s právom Únie. Tiež poznamenáva, že položené otázky zatiaľ neboli predmetom rozhodnutia týkajúceho sa prejudiciálneho konania v podobnej veci ani predmetom analýzy Súdneho dvora, takže v súlade s kritériami vypracovanými Súdny dvorom v rozsudku CILFIT/Ministero della Sanità vnútroštátny súd uvádza, že správne uplatňovanie práva Únie nie je natoľko zjavné, aby neponechávalo priestor na rozumné pochybnosti, pokiaľ ide o riešenie predmetných otázok.

a) O prvej prejudiciálnej otázke

- 21 Podľa názoru vnútroštátneho súdu je táto otázka potrebná na účely určenia, do akej miery predstavuje daň z dodatočného príjmu štátnu pomoc v prospech výrobcov elektriny vylúčených z platenia tejto dane, ktorú je podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ potrebné oznámiť Európskej komisii.
- 22 Vnútroštátny súd poznamenáva, že hoci posúdenie zlučiteľnosti štátnej pomoci s vnútorným trhom v súlade s článkom 108 ods. 2 ZFEÚ patrí do výlučnej právomoci Komisie (rozsudky Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko, bod 14, a Unicredito Italiano, bod 42), faktom ostáva, že vnútroštátne súdy sú povinné zabezpečiť ochranu práv jednotlivcov v prípade porušenia povinnosti vopred oznámiť štátnu pomoc Komisii (rozsudok Autonome Provinz Bozen, bod 59), pričom majú právomoc vykladať pojem štátna pomoc a rozhodnúť, či konkrétne rozhodnutie prijaté členským štátom predstavuje alebo nepredstavuje štátnu pomoc (rozsudky Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires a i./Francúzsko, bod 10, a Transalpine Ölleitung in Österreich, bod 39).
- 23 S ohľadom na judikatúru Súdneho dvora vnútroštátny súd ďalej poznamenáva, že vo veciach štátnej pomoci môže Súdny dvor poskytnúť vnútroštátnemu súdu prvky týkajúce sa výkladu, ktoré mu umožnia určiť, či vnútroštátne opatrenie možno klasifikovať ako štátnu pomoc podľa práva Únie (rozsudok Fondul Proprietatea, bod 84). Navyše, povinnosť neposkytnúť pomoc skôr, než sa oznámi Komisii a predtým, ako Komisia vykoná predbežné preskúmanie podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ, má priamy účinok (rozsudok Pearle a i., body 30 až 32).
- 24 Vnútroštátny súd uvádza, že ide aj o prípad v prejedávanej veci, keďže žalobkyňa poukazuje na to, že opatrenie zavádzajúce daň z dodatočného príjmu predstavuje štátnu pomoc, v súvislosti s ktorou sa nedodrжала príslušná oznamovacia povinnosť. Hoci vnútroštátny súd za týchto okolností nemôže rozhodnúť

o zlučiteľnosti pomoci s vnútorným trhom, je v každom prípade povinný konštatovať nezákonnosť pomoci, ak nedošlo k jej oznámeniu v súlade s článkom 108 ods. 3 ZFEÚ, pretože priamy účinok uvedeného ustanovenia vyžaduje ochranu práv dotknutej osoby týmto spôsobom.

- 25 Vnútroštátny súd preto považuje za potrebné, aby Súdny dvor vyložil kritériá na posúdenie prípadnej štátnej pomoci, najmä kritérium selektívnej výhody zavedenej sporným opatrením, keďže určité kategórie výrobcov elektriny boli z platenia dane z dodatočného príjmu vylúčené.

b) O druhej otázke

- 26 Výklad Súdneho dvora je podľa vnútroštátneho súdu potrebný na určenie, do akej miery je daň z dodatočného príjmu uložená len určitým výrobcom elektriny zlučiteľná so všeobecnými zásadami rovnosti a nediskriminácie, ako aj s povinnosťou členských štátov zabezpečiť pre účastníkov trhu s elektrinou rovnaké a nediskriminačné podmienky. Zásada rovnosti však znamená vylúčenie diskriminácie a rovnaké zaobchádzanie s osobami, ktoré sa nachádzajú v rovnakých a porovnateľných situáciách.
- 27 V konkrétnom kontexte odvetvia energetiky stanovujú príslušné ustanovenia práva Únie povinnosť členských štátov zabezpečiť pre výrobcov elektriny rovnaké a nediskriminačné podmienky (článok 3 smernice 2019/944), ako aj povinnosť zdržať sa skresľovania hospodárskej súťaže znevýhodňovaním niektorých účastníkov trhu.
- 28 Okrem toho v rámci uplatnenia uvedenej zásady sa na úrovni práva Únie vyvinula zásada daňovej neutrality, ktorá vyžaduje, aby členské štáty nevytvárali medzi daňovníkmi neodôvodnenú diskrimináciu; vnútroštátny súd odkázal na judikatúru Súdneho dvora v danej oblasti (rozsudky Komisia/Francúzsko, body 21 a 22 a Marks & Spencer, bod 49).
- 29 Opatrenia stanovené v OUG č. 27/2022 vzhľadom na ich charakter porušujú zásadu rovnosti a zásadu nediskriminácie, pretože zavádzajú odlišný daňový režim medzi výrobcami elektriny z obnoviteľných zdrojov a inými kategóriami výrobcov, ktorí sa nachádzajú v podobnej situácii, pričom potreba alebo vhodnosť takéhoto rozlišovania a diskriminácie nie je odôvodnená. Za okolností, keď všetci výrobcovia elektriny pôsobia na rovnakých trhoch na úrovni Únie a/alebo na vnútroštátnej úrovni, a preto sú konkurentmi a sú v podobnej situácii, získavajú výrobcovia, ktorí nepodliehajú takejto dani, konkurenčnú výhodu v porovnaní s výrobcami, ktorí dani podliehajú. Takéto odlišné zaobchádzanie s určitými prevádzkovateľmi, ktorí sa nachádzajú v podobných situáciách, vedie k zavedeniu selektívneho a diskriminačného režimu, čím dochádza k obmedzeniu hospodárskej súťaže.
- 30 Z tohto dôvodu vnútroštátny súd považuje najmä vzhľadom na bod 15 rozsudku Halliburton Services/Staatssecretaris van Financiën za potrebné obrátiť sa na

Súdny dvor, aby rozhodol, či právne akty Únie, ktorými sa riadia zásady rovnosti a nediskriminácie, ako aj povinnosť členských štátov zabezpečiť rovnaké a nediskriminačné podmienky pre účastníkov trhu s elektrinou, bránia zavedeniu dane z dodatočného príjmu, ktorú upravuje OUG č. 27/2022.

c) O tretej otázke

- 31 Táto otázka sa podľa vnútroštátneho súdu týka účinkov predmetného daňového opatrenia na slobodu usadiť sa, voľný pohyb služieb a tiež na voľný pohyb kapitálu, keďže by mohla skupinu Engie, ktorej súčasťou je aj žalobkyňa, odradiť od ďalšieho podnikania v oblasti výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov v Rumunsku. Výklad Súdneho dvora je nevyhnutný na účely vydania rozhodnutia vo veci samej, keďže vzniká otázka týkajúca sa možnej neprimeranosti/neopodstatnenosti dane, ktorá sa diskriminačným spôsobom ukladá len jednej kategórii výrobcov elektriny.
- 32 Každý výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktorý by mal záujem vstúpiť na rumunský trh s elektrinou alebo ďalej podnikáť na tomto trhu, by z tohto dôvodu podliehal nadmernému zdaneniu, čo vedie k nedostatočnej atraktivite týchto trhov pre výrobu „čistej“ energie a k obmedzeniu slobody usadiť sa, a to napriek tomu, že Rumunsko je krajina, ktorá má v tomto odvetví vysoký potenciál. Okrem toho nadmerná výška dane má za následok aj odňatie časti zisku, a to v rozpore s článkom 17 Charty.

d) O štvrtej otázke

- 33 V prejedávanej veci vzniká podľa vnútroštátneho súdu otázka, či je daň z dodatočného príjmu opatrením znamenajúcim určenie predajnej ceny alebo obmedzenie slobody určiť predajnú cenu, ktoré by mohlo odporovať ustanoveniam smernice 2019/944, ako aj nariadení 2019/943 a 2022/1854. Takéto opatrenie spočívajúce vo verejnom zásahu do predajných cien elektriny by vzhľadom na svoj charakter predstavovalo prekážku pre vytvorenie fungujúceho vnútorného trhu s elektrinou, čiže obmedzenie obchodu medzi členskými štátmi.
- 34 Vnútroštátny súd odkazuje na Oznámenie Komisie z 13. októbra 2021 s názvom „Boj s rastúcimi cenami energie: súbor nástrojov pre opatrenia a podporu“, pričom konštatuje že zavedenie spornej dane porušuje limity týkajúce sa zasahovania do dodávateľských cien. Takýmto opatrením sa zavádzajú cenové stropy na veľkoobchodnom trhu a nie na maloobchodnom trhu, ktorý nezahŕňa jednoducho len odberateľov v domácnosti, a nepriamo stanovuje cenové stropy pre odberateľov mimo domácnosti, a to nad rámec limitov, ktoré povoľuje smernica 2019/944. Stanovenie cien za dodávku energie však podľa tejto smernice predstavuje opatrenie, ktoré podstatne naruša hospodársku súťaž. Hoci OUG č. 27/2022 priamo nezavádza cenový strop, opatrenie, ktorým sa stanovuje daň z dodatočného príjmu, má významný dopad na správanie trhu a ovplyvňuje voľnú tvorbu cien.

- 35 Okrem toho v článku 9 smernice 2019/944 sa stanovujú podmienky, ktoré treba splniť, aby sa odôvodnilo uloženie povinností služieb vo verejnom záujme. Aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Súdneho dvora (rozsudok z 20. apríla 2010, Federutility a i.) je potrebné, aby dotknuté opatrenie bolo: odôvodnené všeobecným ekonomickým záujmom a obmedzené na zraniteľných odberateľov alebo odberateľov v podmienkach energetickej chudoby, v súlade so zásadou proporcionality, jednoznačne vymedzené, transparentné, nediskriminačné, jednoducho overiteľné a tiež musí podnikom v Únii pôsobiacim v odvetví elektriny zaručovať rovnaký prístup k vnútroštátnym odberateľom.
- 36 Opatrenie, ktorým sa zaviedla daň z dodatočného príjmu, nie je jednoznačne vymedzené, transparentné a nediskriminačné, keďže ani úroveň cien, ani úroveň zdanenia neumožňujú ich jednoduché overenie alebo predpoveď. Daň sa vypočítala bez štúdie, ktorou by sa špecifikovalo, ako vypočítať sadzbu 80 % alebo sumu 450 rumunských lei/MWh (suma, ktorá by mala pokryť výrobné a investičné náklady) alebo dopad tejto novej daňovej povinnosti na výrobcov energie z obnoviteľných zdrojov.
- 37 Zavedením dane z dodatočného príjmu pre výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov preto rumunský štát prekročil rámec toho, čo bolo nevyhnutné na ochranu spotrebiteľov, pričom predmetné opatrenie je zbytočné a neprimerané, keďže na tieto účely štát zriadil systém náhrady a stanovenia stropu dodávateľských cien pre spotrebiteľov. Okrem toho uplatnenie dane z dodatočného príjmu vedie k dvojitému zdaneniu príjmov výrobcov, ktorí zároveň podliehajú dani z príjmov právnických osôb podľa daňového zákonníka.

e) O piatej otázke

- 38 Vzhľadom na to, že žalobkyňa sa v konaní vo veci samej dovolala zásad predbežnej opatrnosti, preventívnych opatrení, nápravy znečistenia pri zdroji, ako aj zásady „znečisťovateľ platí“ podľa článku 191 ods. 2 ZFEÚ, podľa názoru vnútroštátneho súdu je výklad Súdneho dvora potrebný, aby sa určilo, či uvedené zásady majú priamy účinok a či stanovením dane z dodatočného príjmu vzťahujúcej sa na výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov a nie na výrobcov elektriny z fosílnych palív došlo k ich porušeniu.
- 39 Obdobne, s ohľadom na ciele Únie stanovené Európskou zelenou dohodou, ktoré sú v rozpore so sporným opatrením vzťahujúcim sa, hoci počas obmedzeného obdobia, najmä na výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov, sa vnútroštátny súd dožaduje odpovede, či týmto spôsobom došlo k porušeniu záväzkov štátu týkajúcich sa cieľov súvisiacich s dosiahnutím klimatickej neutrality do rokov 2030 a 2050 v súlade s ustanoveniami smernice 2018/2001 a nariadenia 2021/1119.
- 40 Vnútroštátny súd napokon považuje za rovnako nevyhnutné určiť, či zavedením dane z dodatočného príjmu došlo k porušeniu záväzkov štátu prijatých v súlade s politikou Únie v oblasti zdaňovania energie, a to tým, že uvedeným spôsobom sa

negatívne zasiahlo do vyššie uvedených zásad zakotvených v článku 2 ods. 1 a 2 a v článku 4 ods. 1 nariadenia 2021/1119 v spojení s článkom 191 ods. 2 ZFEÚ.

f) O šiestej otázke

- 41 V konaní vo veci samej žalobkyňa uviedla, že zavedenie dane z obratu je v rozpore s článkom 401 smernice 2006/112, keďže daň z dodatočného príjmu je v skutočnosti daňou z obratu uplatňovanou na príjem z predaja elektriny, ktorá nezohľadňuje náklady výrobcov elektriny.
- 42 V tejto súvislosti považuje vnútroštátny súd výklad Súdneho dvora za potrebný na účely určenia, či ustanovenia článku 401 smernice 2006/112 bránia zavedeniu takejto dane z obratu vzhľadom na to, že na účely stanovenia dane sa nezohľadnili ani nákupy výrobcov elektriny uskutočnené s cieľom splniť zmluvné záväzky, ani náklady súvisiace s ich činnosťou, keďže daň sa vzťahuje na dodatočný príjem.

PRACOVNÝ DOKUMENT